

Tromsø 10.10.09

Til Byutviklingskomiteen
v/ Eduardo da Silva

Midlertidig byggestans – splintmuren, Skattøra

Luftfartshistorisk Forening Tromsø (LFT) vil med dette fremme forslag til Byutviklingskomiteen om å nedlegge midlertidig byggestans på den såkalte “splintmurtomta” på Skattøra.

Bakgrunnen for dette er for det første dokumentasjonen som nå kan bekrefte at Skattøra ikke bare rommet en leir for øst-europeiske krigsfanger og at disse ble brukt som arbeidskraft til oppføringen av splintmurhangarene på Skattøra, men også at krigsfanger ble begravd på området. Vi vil også peke på uttalelsen fra Forsvarsbygg av 09.10 om den antikvariske verdien av splintmuren som del av de gjenstående anlegg etter Skattøra sjøflystasjon som det viktigste militærhistoriske kulturminne I Tromsø. Uttalelsen stadfester at splintmuren er viktig ikke bare som lokalt kulturminne, men blir nå også ansett av Forsvarsbygg – som har den fremste ekspertisen på nettopp slike anlegg - å ha *nasjonal* verdi som en sentral del av den gamle sjøflystasjonen og som krigsminne. Uttalelsen framhever særlig hvordan muligheten for å sikre bevaring av Skattøra – med splintmuren – i løpet av de siste årene har falt mellom flere stoler på grunn av at området i dag er i kommunalt og privat eie.

Samtlige byggeprosjekt på splintmurtomta har måttet ”ta vare” på muren ved å integrere den i de nå mange byggeprosjekt som har vært framlagt. Vi vil fortsatt framholde at om dette vil skje, vil muren som et frittstående monumentalt kulturhistorisk anlegg bli ødelagt for alltid. Det er imidlertid faktum at det er Tromsø kommune som har ansvaret for hvordan splintmuren som kultur- og krigsminne kan bli forsvarlig tatt vare på for fremtiden. Kommunen har gjennom en årrekke hatt anledning til å inngå makeskifte med eirne av splintmuretomta og omregulering av området.

Gjennom samarbeid med bl.a. Kulturkontoret i kommunen og en av de tidligere eierne av splintmurtomta så det ut til at det kunne bli mulighet for et makeskifte, noe som falt i fisk siden daværende eier av tomta, i tillegg til makeskifte, gjorde krav på et større beløp for å dekke utgifter til anleggsarbeid på tomta. Vi kan også dokumentere at kommunen faktisk hadde alternative areal som kunne muliggjøre makeskifte, men at kommunens eiendomsseksjon allerede hadde andre prioriteringer for bruk av disse arealene. Men for hver gang denne eiendommen skiftet eier, har verdien av tomta steget. Det vil også si at hvert salg av eiendommen har også medført inntekter. Tomta har, siden den ble solgt av Tromsø kommune, til nå skiftet eier fem (5) ganger og slik ikke bare vært et problem, men også en inntektskilde for næringslivet i området. Prosjektet som skal realiseres er imidlertid det samme som da kommunen solgte det i første omgang – det dreier seg om et ”næringsbygg” med utleie av lokaler til ulike virksomheter. Dette er noe som kan realiseres hvor som helst i Tromsø-området. At Tromsø kommune til nå ikke har villet

omregulere området til også å omfatte verneverdier, har bidratt til at eiendommen har steget i verdi og at tomteverdien har fått mer betydning enn andre verdier.

En annen omstendighet som vi må gjøre oppmerksom på er at det i forbindelsen med spørsmålet om omregulering av Skattøra ble framlagt forslag fra Kulturkontoret om et musealt- og kulturhistorisk senter på området. Dette går langt utover det vi ser som kritisk – det å sikre bevaring av gjenstående anlegg, samt å sikre splintmuren som et unikt og monumentalt minne om krigen og krigsfangenes skjebne i vår region. Det å bevare de øvrige anlegg var noe som kunne gjøres i samarbeid med kommunen – som eier av tre verksted- og lagerbygninger fra 1940 og endel andre anlegg – og i samarbeid med eier av hangarbygget, som vi vet er positivt innstilt til nettopp et slikt formål. Tromsø kommune har til nå gjort lite eller ingenting for å ivareta det som ligger på deres områder. Skattøra – trass sin fantastiske beliggenhet med utsikt nord- og sørøver – ser fortsatt ut som en søppelplass.

Et makeskifte kan muliggjøre at splintmuren kan bli bevart som et unikt minnesmerke over krigsfangene tragiske historie i Nord-Norge.

Vennlig hilsen

Leif Arneberg

Terje Brantenberg (sign)

Luftfartshistorisk Forening Tromsø